

درباره نمایش‌های «بخزده»، «امان» و «بعد از افتادن»

اجراهایی در آستانه جشنواره تئاتر فجر و حواشی پیدای پنهانش

خانواده، خودانتقادی پس از آن و ژست گرفتن مقابل دوربین عکاسی و بی‌دلیل ترسیدن‌شان به وقت عکس‌گرفتن می‌توان مشاهده کرد. از این منظر اجرا با رویکردی بسامدرنیستی، موفق می‌شود اختلافات مابین اعضای یک خانواده را نشان داده و اتحادشان را به وقت مواجهه با یک نیروی غریبه گوشزد کند.

حسین حسینیان بازیگر توانایی است و سال‌ها باحسن معجون‌هی‌مک‌اری داشته است. نمایش «بعد از افتادن» توانسته یک فضای معنابخسته و بازگویشانه را بر صحنه آورده و دقایق مفرح و ناهنجاری را برای مخاطب بی‌حوصله امروزی بسازد. بازیگرانی چون مهتاب ثروتی، راحیل فلاح‌فر، پوریا احمدی، احسان قره‌دافی و حسین حسینیان در این اجرای تئاتری مشارکت‌داشته‌و با تالی از مناسبات اینجا و اکنونی شهروندان کلاشهر تهرانی را برمی‌سازند. سفارش غذا از بیرون، کاهلی در پرداخت پول، برگزاری مناسک نه چندان صادقانه‌ای چون خودانتقادی، قسمتی از رفتارهای هرروزه این خانواده است که می‌توانند جور دیگری زیست کنند و بدیلی برای زندگی خویش بیابند.

نمایش سوم – «بعد از افتادن»؛ حسین حسینیان

باز تولید نمایش «بعد از افتادن»

در این روزهای کمیابسی اجرای‌های ناهنجگام و سوسه‌انگیز به واقع غنیمت است. نمایشی در رابطه با تقابل‌های حل‌ناشدنی طبقاتی در کلاشهری

مانند تهران. مواجهه غریب یک مرد

جوان که در یک رستوران «پیک غذا»

است با خانواده‌ای چهار نفره از طبقات

متوسط اجتماع‌ماجرا در رابطه با

ورود بدون اجازه این پیک غذا به حریم

خانوادگی و رویدادهایی که از پس آن،

اتفاق می‌افتاد. حسین حسینیان تلاش

دارد با خلق فضایی در ظاهر عقلانی و

در باطن جفنگ، روایتی تماشایی از

آدم‌های شستاب‌زده امروزی بر صحنه

خلق کند که بر سر کوچک‌ترین مسائل

با یکدیگر بحث و جدل می‌کنند اما به

وقت خطر، اختلافات خانوادگی را کنار

گذاشته و در بی‌تحقیر غریبه‌هایی چون

مردی که یک غذا است برمی‌آیند که

از نظر این جماعت، منزلت اجتماعی

در خوری ندارد. این قضیه را به شکل

خلاقانه‌ای در هنگام غذاخوردن

چهره‌های شناخته‌شده رسانه‌ای نیز به این ماجرا واکنش نشان دادند:

رضارشدی‌پور، مجری تلویزیونی، در واکنشی نوشت: «کفن و آگهی تر حیم، آینده نیست! عاقبت است. عاقبت کسانی که نور را انکار می‌کنند.»

سیاوش صفاریان پور، بر نامه‌ساز سابقه‌ای، این اقدام را بی‌سابقه دانست و از مدیران پخش و گروه بر نامه به شدت انتقاد کرد.

علیرضادباغ، از مدیران اسبق صداوسیما، نیز در یادداشتی اشاره کرد که اگر هدف برنامه‌سازان یادآوری مرگ و آخرت است، بهتر بود این هدیه به افراد دیگری که تأثیرات مهم‌تری در جامعه دارند، اهدا شود.

سلمان کدیور نیز نوشت: بنظم شخص آقای جبلی بیش از هادی عامل مستحق یاد مرگ و دریافت کفن و اعلامیه فوت است! چطور بیت‌المال را در سازمان فریه بی‌خاصیت تحت امرش، به باد داده!

حسین بزدی، دیگر کاربر فضای مجازی نیز نوشت: واقعا کسی آن بالاها خجالت نمی‌کند که صداوسیما بهترین گزار شگر کشتی را دعوت می‌کند و به او کفن و آگهی تحریمش را هدیه می‌دهد؟! چقدر هم هادی عامل خوب جواب داد و گفت من این رانمی‌پذیرم. به هدیه به کسانی که حق را ناحق می‌کنند. واقعا کار صداوسیما شرم‌آور است.

همچنین رضا کر بلائی یادآور شد: چه مالیات‌هایی گرفتند تا به صدا و سمیایی داده شوند که کفن هدیه کند و مرگ را بر زندگی ترجیح می‌دهد. این اقدام در شبکه‌افق همان اوج وافق نگاه سیاستگذاران رسانه‌ای است که از محتوا خالی شده‌اند و نه مخاطب می‌شناسند نه رسانه می‌فهمند و هنر شان شده کفن هدیه دادن. راستی اگر اکثریت مردم نخواهند مالیاتشان به صدا و سمیایی داده شود که صدای مردم در آن شنیده نمی‌شود و سمیایی از زندگی در آن دیده نمی‌شود؛ آنگاه تکلیف چیست؟

پایان ماجرا؟

اگر چه این‌بر برنامه با پایان رسیده و بازپخش‌های آن نیز خاتمه یافته، اما این ماجرا بحث‌هایی جدی درباره معیارهای اخلاقی و حرفه‌ای در برنامه‌سازی تلویزیونی به راه انداخته است. واکنش‌های گسترده به این نشان‌دهنده داد که مخاطبان و فعالان رسانه‌ای انتظار بیشتری از تولیدات تلویزیونی دارند و خواهان رویکردی حرفه‌ای‌تر و محترمانه‌تر هستند.

ماجرای هادی عامل و برنامه «جعبه سیاه» شاید به پایان رسیده باشد، اما پیامدهای آن، برای برنامه‌سازان و مدیران رسانه، همچنان باقی است. این حادثه تلنگری است برای بازیاندیشی در نحوه تولید و ارائه محتوادر رسانه‌های عمومی.

در این شماره از روزنامه به سه اجرای می‌پردازیم که این شب‌ها میزبان مخاطبان حرفه‌ای تئاتر بوده و به نسبت فروش خوبی داشته‌اند. اجراهایی از نسل جوان تئاتر کشور که سودای جهانی شدن دارند و تن به ابتدال نمی‌دهند.

نمایش اول – «بخزده»؛ رضایهکام

رضایهکام در اولین پروژه کارگردانی خویش به سراغ نمایشنامه «بخزده» برپایی لاورئ رفته و با خوانشی متفاوت، فضایی دیالوگ‌محور از مناسبات شخصیت‌های درگیر در ماجرای به قتل رسیدن دختر بچه‌ای ده‌ساله را به انتظار پرگزاری جشنواره بود و فضای کلی گروه‌های اجرایی و مواجهه‌شان با دیگر گروه‌ها را رصد کرد و به این مهم توجه داشت که تئاتر شهرهای دور و نزدیک چه در چنته دارند و نسبتشان با تئاتر بدنه و تجربی پایتخت چیست.

با نگاهی به فضای عمومی تئاتر کشور، میل هنرمندان مراکز استان‌ها در آمدن به تهران و اجرای عسوم، قابل‌کنمان نبوده و نیست. اما تمامی این حرف و حدیث‌ها نمی‌توان از ظرفیت‌هایی که در دل گروه‌های اجرایی دور از مرکز وجود دارد غافل شد. باید به انتظار نشست و جشنواره تئاتر فجر را با دبیری خیرالله تقیانی‌پور و مدیریت مرکز هنرهای نمایشی اتابک نادری به قضاوت نشست.

اینکه چه اجراها و گروه‌هایی از خارج کشور به ایران بیایند و تجربه خویش را با هنرمندان و تماشاگران به اشتراک

بگذارند از نکات مهم امسال خواهد بود که هنوز مشخص نیست به چه شکل و شمایی باشد و اجرا شود.

امیداست جشنواره تئاتر فجر بار دیگر به اهمیت سابق خود بازگردد و علاوه بر رقابت سالم، محلی باشد برای

برگزاری جشن تئاتر ایران با تمام علائق و سلائیق. آیا این اتفاق خواهد افتاد؟

همچنان می‌بایست منتظر بود و وضعیت کلی تئاتر کشور را بی گرفت.

گزارش

ضرب‌هنگ و واکنش‌ها به اهدای کفن در برنامه تلویزیونی «جعبه سیاه» در تلویزیون:

یادآوری مرگ شایسته حیف و میل‌کنندگان بیت‌المال در صداوسیماست

کردند که همگی در آرشوربر نامه در تلویبون موجود قابل مشاهده است. در این میان، فقط سه مهمان عزیز بر نامه از این چالش‌دلگیر شدند که جناب آقای عامل هم یکی از این عزیزان بودند.

۳. تیم تولید پس از ضبط برنامه و تعاملات بعدی با ایشان قبل از پخش، تلقی رفع نرا احتی ایشان را داشته است اما گویا این امر حاصل نشده بود.

۴. با احتساب تکرار، این قسمت در مردادماه سال جاری سه بار روی آنتن رفت و هیچ واکنشی از جانب ایشان در یافت‌نشد.

۵. پس از پخش مجدد این قسمت از برنامه که از قسمت‌های خوب، شیرین و جذاب جعبه سیاه هم بود، قطعیت و بازتشر گسترده قسمت آخر چالش یادشده سبب آزردگی خاطر ایشان شد. از این رو، گروه سازنده «جعبه سیاه» با وجود نکات پیش‌گفته و به علت ناهماهنگی‌های ایجادشده، وظیفه خود می‌دانند ضمن حفظ احترام و ادب، از استناد پیش‌گسوت و محبوب، جناب آقای هادی عامل عذرخواهی کنند.»

رئیس صداوسیما: اشتباه بود

رئیس سازمان صدا و سیما نیز در واکنش به حاشیه‌های ایجاد شده نسبت به اهدای کفن در شبکه‌افق به میهمانان توسط مجری در پایان برنامه، تاکید کرد: بنده نیز در این خصوص تذکر دادم.

واپسین روزهای دی‌ماه است و موسم رسیدن جشنواره تئاتر فجر. امسال با تغییر ناگهانی دولت سیزدهم و روی کار آمدن دولت چهاردهم، کمابیش سیاست‌های برگزاری جشنواره

دستخوش فراز و فرودهایی شده که در صورت تدوام دولت سیزدهم شاهدش نمی‌بودیم. هر چند در این سال‌ها و آمدن و رفتن مدیران فرهنگی، چندان که باید فضای تئاتری کشور تغییر نکرد و روال‌های گذشته ادامه یافت. حال باید به انتظار پرگزاری جشنواره بود و فضای کلی گروه‌های اجرایی و مواجهه‌شان با دیگر گروه‌ها را رصد کرد و به این مهم توجه داشت که تئاتر شهرهای دور و نزدیک چه در چنته دارند و نسبتشان با تئاتر بدنه و تجربی پایتخت چیست.

با نگاهی به فضای عمومی تئاتر کشور، میل هنرمندان مراکز استان‌ها در آمدن به تهران و اجرای عسوم، قابل‌کنمان نبوده و نیست. اما تمامی این حرف و حدیث‌ها نمی‌توان از ظرفیت‌هایی که در

دل گروه‌های اجرایی دور از مرکز وجود دارد غافل شد. باید به انتظار نشست و جشنواره تئاتر فجر را با دبیری خیرالله تقیانی‌پور و مدیریت مرکز هنرهای نمایشی اتابک نادری به قضاوت نشست.

اینکه چه اجراها و گروه‌هایی از خارج کشور به ایران بیایند و تجربه خویش را با هنرمندان و تماشاگران به اشتراک بگذارند از نکات مهم امسال خواهد بود که هنوز مشخص نیست به چه شکل و شمایی باشد و اجرا شود.

امیداست جشنواره تئاتر فجر بار دیگر به اهمیت سابق خود بازگردد و علاوه بر رقابت سالم، محلی باشد برای

برگزاری جشن تئاتر ایران با تمام علائق و سلائیق. آیا این اتفاق خواهد افتاد؟

همچنان می‌بایست منتظر بود و وضعیت کلی تئاتر کشور را بی گرفت.

گزارش

رئیس پژوهشکده میراث فرهنگی: تفاهمنامه‌ای درباره مترو شیراز وجود نداشت
کارگاه مترو بافت تاریخی شیراز فعال است

مریم جلیلودن‌فرد

شهردار شیراز درحالی تجهیز کار گاه مترو بافت تاریخی شیراز را منوط به داشتن مجوز از وزارت میراث فرهنگی اعلام و هر گونه فعالیت مترو و در بافت تاریخی این شهر را رد کرد که فعالیت کار گاه مترو واقع در بافت تاریخی شیراز و تردد کامیون‌ها و ماشین‌آلات سنگین برای انتقال نخاله‌های حاصل از حفاری تونل مترو و تجهیز زیرساختی مترو شیراز همچنان ادامه دارد. این در حالی است که میراث فرهنگی و شهرداری از تفاهم‌نامه برای کاوش‌های باستان‌شناسی خیر داده بودند تفاهم‌نامه‌ای که به گفته رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی هنوز منعقد نشده است.

«محمد ابراهیم زارعی»، رئیس جدید پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری در پاسخ به این سوال ایلنا که براساس تفاهمنامه منعقد شده میان پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری با شهرداری شیراز آیا قرار نبود احداث مترو در بافت تاریخی شیراز تا پایان مطالعات و کاوش باستان‌شناسی متوقف باشد؟ اعلام کرد: اصلا تفاهمنامه‌ای وجود نداشته است و قرار است شنبه آینده شهردار شیراز و رئیس دانشگاه هنر شیراز برای مذاکره درباره بستن تفاهمنامه اصلی درباره پروژه مترو شیراز به تهران بیایند و آنجا در ساره تفاهمنامه اصلی مطالعات مترو شیراز صحبت شود و تفاهمنامه واقعی منعقد شود.

رئیس جدید پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری با تاکید بر اینکه هنوز هیچ تفاهمنامه واقعی درخصوص مترو شیراز منعقد نشده است، افزود: در مذاکرات جدید اگر شهرداری شیراز خود را ملزم به رعایت ضوابط میراث فرهنگی بداند تفاهنامه جدید منعقد خواهد شد و گرنه تفاهمی در کار نخواهد بود.

شورای شهر پنجم شیراز در حالی عبور تراوماهای اتوبوسی چرخ‌دار از بافت تاریخی شیراز را به جای احداث مترو تصویب کرده بود که مدیران شهری فعلی شیراز بر عبور مترو از بافت تاریخی شیراز اصرار دارند و این مصوبه را نادیده گرفته‌اند. اقدامی که به حاشش میان مسئولان شهری شیراز و وزارت میراث فرهنگی منجر شده و پس از جلسات مختلف مقرر شد هر گونه فعالیت عبور مترو مستلزم مطالعات باستان‌شناختی شود.

مسیر مترو شیراز قرار است از زیر خیابان چهار راه زند به سمت شاهچراغ و محله سر دزک، شاهزاده قاسم تا احمدیه نو پیش رود و از آنجا دوباره به ریل بعدی متصل شود. با این حال مشاهدات میدانی از فعالیت‌های عمرانی مترو شیراز در بافت تاریخی این شهر در دست روبروی کوچه هفت پیچ و محله پارکینگ زائر ۱ در ضلع جنوب غربی حرم شاهچراغ (علیه‌السلام) و انتهای خیابان نه‌دی مشخص کرد نه تنها کاوش باستان‌شناسی با هدف تبت‌بخشی آثار تاریخی احتمالی موجود در این مسیر صورت نگرفته است که حفاری‌ها برای عبور مترو از زیر بافت تاریخی شیراز ادامه دارد و کارگران در حال شمع‌گذاری برای مهار دیواره‌ها هستند. انتقال نخاله‌های حاصل از حفاری نیز بدون حضور ناظرین میراث فرهنگی این نکته را متذکر می‌شود که اگر در میان نخاله‌ها احتمالا آثاری وجود داشته باشد امکان ارزیابی آن‌ها وجود ندارد. کارگاه‌های تجهیز شده مترو در این بافت تاریخی برپا شده و کاتکس‌های استقرار کارگران و تجهیزات ساختمان سازی در محل مستقر شده‌اند.

سازک استناد دانشگاه در حوزه معماری و شهرسازی در بازدید از کار گاه مترو واقع در بافت تاریخی شیراز و در پاسخ به این سوال که چرا باید احداث مترو در بافت تاریخی شیراز یکی از اولویت‌های مدیران شهری این شهر باشد، گفت: اصولاً فعالیت‌های توسعه محور در بافت‌های تاریخی مجزا از اقداماتی است که در دیگر نقاط شهر انجام می‌شود. اما به نظر می‌رسد دیدگاه مدیران شهری شیراز درباره بافت تاریخی این شهر کاملا متفاوت است.

«محمدحسین شساترپور» گفت: برنامه ریزی برای توسعه حمل و نقل با مدیریت ترافیک در مدیریت شهری کاملاً دو مقوله متفاوت و مجزا هستند. اکنون اما مدیریت شهری شیراز تلاش دارد با احداث مترو در بافت تاریخی شیراز و حافظه به این دو مقوله مجزا نگاه یکسان داشته باشد. از نگاه مدیران شهری تردد خودرو از هر نقطه شهر مجاز است و زمانی که این اجازه داده شود، طبیعی است که ترافیک هم ایجاد خواهد شد و بعد از آن، تلاش مضاعف باید بر حل مشکل ترافیک متمرکز باشد.

وی با اعلام اینکه شهر تاریخی شیراز آسیب‌های متعددی از سیاست‌های ناهمگون شهری در دوره‌های مختلف تاریخی متحمل شده است، افزود: ژئوپلتیک شهری، گسترش و درهم‌تنیدگی شهر شیراز که اکنون شاهد آن هستیم ۱۸۰ درجه متفاوت از طرح توسعه‌ای است که در دهه ۲۰ مصوب شد. متأسفانه بافت تاریخی شیراز از آنجا که در یک حلقه مرکزی واقع شده بود و نیاز شهری بر گسترش جنوب به شمال شهر بود، تمام مشکلات حمل و نقل شهری و ترافیکی شیراز در این مسیر متمرکز شد و مدیران شهری نیز در تلاش هستند مشکل ترافیکی این شهر را برطرف کنند تا مسیر حمل و نقل خودروها تأمین شود.

او در خصوص مخاطرات عبور مترو از بافت تاریخی شیراز نیز گفت: قطار شهری شیراز قرار است از زیر خیابان چهارراه زند به سمت شاهچراغ، محله سر دزک، شاهزاده قاسم تا احمدیه نو پیش برود و از آنجا دوباره به ریل بعدی متصل شود. این در حالی است که از مقابل بازار شاهچراغ و مسجد جامع شیراز که از قدامت تاریخی شهر شیراز است عبور می‌کند.